

Ne náhodou se data o odpadech zjišťují na severu Čech

Na regionálním pracovišti v Ústí nad Labem sídlí kromě krajské správy ČSÚ také oddělení statistiky životního prostředí. Oba útvary kromě svých dalších činností společně zpracovávají statistiku odpadů a druhotných surovin.

Úřad zjišťuje data o odpadech od 80. let, kdy byla v letech 1980 a 1987 provedena tehdejší Federálním statistickým úřadem dvě jednorázová zjišťování o skládkách a produkci odpadů.

Od roku 1994 bylo Českým statistickým úřadem zavedeno pravidelné roční zjišťování o produkci a nakládání s odpady. Od počátku až do současné doby metodicky řídí sběr a zpracování dat včetně výstupů nynější oddělení statistiky životního prostředí ČSÚ, které vzniklo na počátku roku 1993 jako součást Krajské statistické správy v Ústí nad Labem. Jeho umístění v krajském městě mělo opodstat-

Předkládací povinnost

Zpracování statistických dat o odpadech a druhotných surovinách se uskutečňuje prostřednictvím statistického výkazu Odp 5-01. Statistické zjišťování je prováděno na základě výběrového souboru složeného ze zpravodajských jednotek, které jsou vybírány z registru ekonomických subjektů na základě předem stanovených výběrových kritérií za použití matematicko-statistických metod.

Veškerá statistická zjišťování jsou prováděna na základě zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě. Statistické zjišťování o odpadech je také plně **v souladu se zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech**, který upravuje nakládání s odpadem a definuje základní pojmy týkající se odpadů, které jsou dále rozpracovány v prováděcí vyhlášce č. 383/2001 Sb. Sběr dat je prováděn podle Katalogu odpadů, který je stanoven vyhláškou č. 381/2001 Sb.

nění i vzhledem k tehdejšímu katastrofálnímu stavu životního prostředí v Podkrušnohorské pánvi.

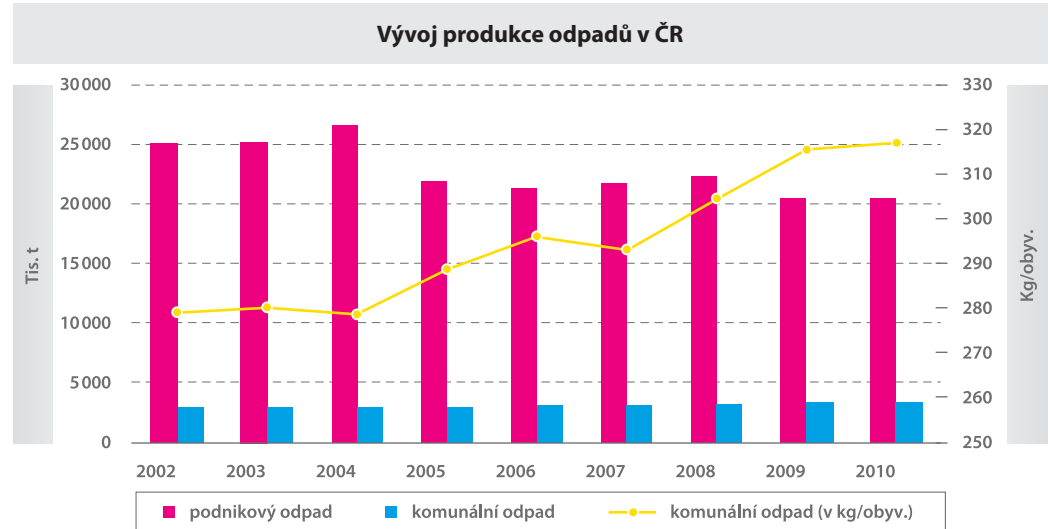
Sběr a základní zpracování dat probíhalo zpočátku na všech regionálních pracovištích ČSÚ. Od roku 1998 došlo ke změně ve způsobu sběru dat a i údaje o odpadech se začaly sbírat centralizovaně. To znamená, že výkazy jsou z celé republiky zaslány přímo na současné zpracovatelské pracoviště krajské správy v Ústí nad Labem. Od roku 2000 je oddělení statistiky životního prostředí součástí odboru statistiky zemědělství, lesnictví a životního prostředí se sídlem v Praze. Vzhledem ke změ-

nám, které proběhly v mezinárodních a následně i národních legislativě odpadového hospodářství v oblasti rozlišování mezi odpady a druhotnými surovinami z odpadů vzniklými, bylo v loňském roce doplněno statistické zjišťování oddělem, který se věnuje sledování produkce a spotřeby druhotných surovin. První výsledky rozšířeného zjišťování budou k dispozici letos v září.

Jak zpracování probíhá?

V říjnu až únoru se na přípravě šetření, které v sobě zahrnuje řadu činností od sestavení technického projektu, programování, testování programového vybavení, výběru respondentů po rozeslání výkazů a ověřovací zpracování, podílí několik oddělení. Kromě oddělení statistiky životního prostředí, oddělení zpracování statistiky odpadů a oddělení programování statistických úloh, která sídlí v Ústí nad Labem, dále spolupracují oddělení zpracování registrů, centrálního zpracování a matematicko-statistických metod a statistické kvality. Na konci

Zdroj: ČSÚ

ledna jsou obeslány vybrané podniky a obce výkazem, který jsou povinny do počátku března doručit na Krajskou správu ČSÚ v Ústí nad Labem v papírové formě nebo elektronicky prostřednictvím datové schránky nebo e-mailu.

Od března do června probíhá zpracování došlých zhruba 10 tis. výkazů, které zahrnuje jejich evidenci, nahrání, kontroly, opravy, urgency nedoručených výkazů či

tvorbu kontrolních tabulek. Tento proces je završen vytvořením souboru předběžných dat. Tato etapa probíhá plně na oddělení zpracování krajské správy za spolupráce oddělení statistiky životního prostředí a za případného operativního doladování programového vybavení oddělením programování.

Sběr a zpracování statistických výkazů je zajišťován centralizovaně, veškeré vstupní údaje z formulářů jsou nahrávány v jednom místě. Existuje tedy jednotný přístup ke sporným otázkám a jednotná metodika řešení chyb při ověřování během vstupu dat. Ověřování správnosti dat probíhá okamžitě po nahrání výkazu. Případné nesrovnalosti jsou ihned vyhodnocovány a řešeny přímo s respondentem. Závěrečná etapa zpracování dat probíhá v červenci až srpnu. Do té jsou opět zapojeny i mimoústecké útvary výše uvedené v přípravném období. V tuto dobu dochází ke konečnému zpracování předběžných dat, dopočtu údajů, jsou prováděny datové analýzy, na základě kterých dochází ještě k případným dalším opravám nebo došetření a následně k definitivnímu zpracování dat. Na závěr oddělení statistiky životního prostředí zpracuje výstupní tabulky, grafy a analytický komentář pro zveřejnění na internetu ČSÚ, vytvo-

ří podklady pro publikaci a soubory pro report do Eurostatu. Následně se do činnosti zapojuje také další útvar ústecké krajské správy, oddělení informačních služeb. Toto oddělení za spolupráce s oddělením statistiky životního prostředí sestavuje tabulky a grafy s údaji za jednotlivé kraje a mezikrajská srovnání pro všechny krajské internetové stránky a pro statistické ročenky jednotlivých krajských správ nejen za statistiku odpadů, ale za celou oblast životního prostředí od údajů o kvalitě ovzduší a vody přes investice do ochrany životního prostředí po údaje za chráněná území nebo podnebí.

Oddělení informačních služeb také zabezpečuje zpracování časových řad s daty emisí do ovzduší, která přebírá z Českého hydrometeorologického ústavu. Umístění téměř všech zainteresovaných útvarů a zaměstnanců na jednom regionálním pracovišti výrazně usnadňuje komunikaci a operativnost v případě zjištěných problémů zejména ve fázi přípravy šetření a zpracování dat.

Roman Bechtold
ředitel Krajské správy ČSÚ
v Ústí nad Labem
Miloslava Veselá
oddělení statistiky životního prostředí

Statisticy v Ústeckém kraji se prioritně zabývají životním prostředím.